

pod ustanovení § 29 odst. 2 uv. zák. Avšak poněvadž přečin podle § 29 odst. 1 i přečin podle § 29 odst. 2 cit. zákona jsou podle § 37 stejně trestné, a správným podřaděním jest vyloučeno rozhodnutí pro stěžovatele příznivější, — jest stížnost v tomto bodě bezdůvodná.

Odvolání obžalovaných z výroku o uveřejnění rozsudku podle § 40 zák. čís. 111/27 uvádí, že soukromý obžalobce neutrpěl škodu a obžalovaný by byl uveřejněním rozsudku ve svém podniku těžce poškozen. O tom, má-li býti rozsudek uveřejněn, rozhoduje soud podle § 40 cit. zák. k návrhu soukromého obžalobce podle volného uvážení, nejsou vázán podmínkami, an je zákon nestanoví. Soud nařídí opatření to, by veřejnost, najmě kruhy soutěžitelů, byly poučeny o různých zjevech nekalé soutěže, by se zvítězivší straně dostalo dostiučinění morálního, a by nekalá soutěž byla účinněji potírána. Nerozhodnou zůstane případná škoda strany. Nebyla proto odvolání příznána důvodnost.

Čís. 3906.

Přípravy v § 336 tr. zák. příkladmo vytčené uvádějí jen nejvýznačnější způsoby činů neb opomenutí, jimiž skutková podstata všeobecně formulovaného trestného činu podle § 335 tr. zák. dochází náplně.

Zavinění při obsluze parního kotle; zabezpečovací samočinný ventil jest bezvýjimečně předepsán pro každý parní kotel (§ 3 nař. z 1. října 1875, č. 130 ř. zák.).

Okolnost, že jde o opomenutí při parním kotli, jest o sobě objektivním důvodem přísnější kvalifikace § 337 tr. zák., pro niž zákon nerozlišuje mezi kotly malými a velkými.

(Rozh. ze dne 28. června 1930, Zm II 292/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 10. června 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335 a 337 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Ze zamítnutých důkazních návrhů, které učinil obhájce stěžovatelův u hlavního přelíčení, činí zmateční stížnost předmětem zmatku podle § 281 čís. 4 tr. ř. v prvé řadě důkaz znalcem ze speciálního oboru (ze zkoušení parních kotlů) o tom, že i parní kotel, opatřený zabezpečovacím ventilem musí vybuchnouti, když se v něm pro nedostatek vody pára přehřeje, že tudíž předepsaný zabezpečovací ventil nemůže poskytnouti záruku proti výbuchu, zvláště když všechna voda v kotli jest proměněna v páru; dále důkaz svědky, kteří ze zkušenosti měli potvrditi, že došlo k výbuchům i u kotlů, opatřených zabezpečovacími ventily, z té příčiny, že se všechna voda přeměnila v páru. Zmateční stížnost při-

pouští tím sama, že došlo (byť i z příčiny jí tvrzené) ke stoupanutí přetlaku páry, které znalec, živnostenský inspektor Ing. Karel R., označil za příčinu výbuchu. Při tom však přehlíží, že i znalec Ing. R. vzal i k té pravděpodobné okolnosti, že v kotli byl nedostatek vody, jako k další příčině výbuchu náležitý zřetel úvahou o tom, že rozpálením části vodou nepokrytých byla pevnost mědi značně zeslabena a nevydržela v osudné chvíli již nebezpečně zvýšený přetlak páry v kotli. Již podle prosté životní zkušenosti a prozkoumáním příslušných předpisů lze však i bez odborného znaleckého posudku seznati, že každému stoupanutí přetlaku páry má čeliti právě zabezpečovací samočinný ventil, jenž jest z tohoto důvodu jakožto nezbytné bezpečnostní opatření bezvýjimečně v § 3 nař. z 1. října 1875, čís. 130 ř. zák. předepsán pro každý parní kotel, tedy i s obsahem menším než 80 litrů, by jím přebytečná, vyzkoušená napnutí převyšující pára mohla ucházeti, po případě, jak nalézací soud správně usuzuje, by aspoň pára unikající pojistným ventilem varovala sykotem personál kotel obsluhující, by mohl potřebnými opatřeními zavčas předejíti výbuchu. Ať by již příčina toho, že napjetí páry stoupl nad míru dovolenou, jemuž musí odpovídati i zatížení ventilu, byla v čemkoliv, jest jisté již podle všeobecně známých zákonů přírodních, že by jako první úkaz nastalo odvádění přebytečné, vyšší přetlak způsobující páry z kotle samočinným zajišťovacím ventilem. Jen kdyby přes to došlo k výbuchu, bylo by vhodné blíže zkoumatí jeho příčiny, jež v takovém případě zajišťovací působnost ventilu převýšily a jeho funkci z příčinné souvislosti s výbuchem vyloučily; nemístné jest srovnávati případy tohoto druhu se souzeným případem, v němž toto nejnutnější zajišťovací opatření vůbec nebylo, čímž každé, z jakékoliv příčiny vzniklé stoupanutí přetlaku páry nebezpečí výbuchu napjetím páry v kotli neprodyšně uzavřené způsobovalo, po případě je zvyšovalo a tak již podle prostého, na obecné zkušenosti založeného úsudku přivodilo aspoň jednu z příčin, z nichž k výbuchu došlo, jejíž zjištění však podle stálé praxe postačuje k založení příčinné souvislosti po stránce objektivní. Z této úvahy však vyplývá nejen bezvýznamnost obojí důkazní látky a navrhovaných důkazních prostředků, nýbrž i nicotnost výtek proti odborné způsobilosti znalce, jehož posudek byl u hlavního přelíčení přečten, jakož i vývodů o potřebě přibrati druhého znalce vzhledem k tomu, že zákon v § 118 tr. ř. žádá, by byli zpravidla přibráni dva znalci. Podotýká se, že podle § 126 I. odst. tr. ř. má býti posudek jiných znalců opatřen teprve, kdyby soud uložil znalcům již slyšeným, by podali vysvětlení k svému posudku, byl-li tento shledáván ve směrech tam vytčených vadným. Stěžovatel se návrhem na osobní výslech znalce Ing. R-a ani nepokusil o odstranění pochybností, jež k jeho posudku uplatňuje, takže i z tohoto formálního hlediska vytýká zmatek podle § 281 čís. 4 tr. ř. neprávem.

Důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. jest uplatněn námitkou, že nedostatek opatření, jež zákon nejen nepředepisuje, nýbrž výslovně pro malé kotle označuje za zbytečné (správněji řečeno: ohledně nichž činí pro malé kotly výjimku ze všeobecného předpisu), totiž to, že obžalovaný neopatřil kotel vodoznakem, nemůže zakládati jeho vinu

ve smyslu § 335 tr. zák. Rozsudek sám přihlíží k tomu, že vodoznak pro takový kotel předepsán není, a nedovozuje opomenutí povinné opatření obžalovaného v této příčině z přestoupení předpisu, nýbrž se zřetelem na okolnost, kterou v tak značné míře jako příčinu výbuchu vy- zdvihuje sama zmateční stížnost, že totiž v kotli nebylo vody. Stačilo by ovšem ke zjištění trestného zavinění obžalovaného již to, že na kotli proti předpisu neumístil bezpečnostní ventil; nalézací soud však nepochybil, když, zjistiiv, že k výbuchu došlo bezpochyby i proto, že v kotli nebylo dosti vody, zkoumal, zda je tu opomenutí obžalovaného ohledně tohoto opatření, které sám, pomínuv opatření k zamezení nebezpečného přetlaku páry všeobecně předepsané, považoval za vhodné, by byla zajištěna bezpečnost kotle proti speciálnímu zvýšení nebezpečí výbuchu, jež jest způsobeno nedostatkem vody v kotli. Nesplnil-li obžalovaný povinnost uloženou mu platnými předpisy a učinil-li sám jako výrobce kotle určité opatření, které bylo vhodné aspoň k zamezení jedné z příčin, z nichž mohlo k výbuchu dojíti, jest právem se zřetelem k povinnostem svého zaměstnání a své živnosti volán k zodpovědnosti za to, že se nepostaral o udržení tohoto opatření, jakmile jest zjištěno, že právě tato jedna příčina k výbuchu spolupůsobila. Proč vodoznak v pořádku neudržel, jest nerozhodné, jeho účel, kontrolu stavu vody, nemohl nahraditi ani rozkaz zaměstnancům, by stav vody kontrolovali otevřením kohoutu a dvakrát denně kotel vodou doplňovali, neboť to jsou již úkony obtížnější, vyžadující ještě větší pozornosti a přesnosti zaměstnanců a tím od funkce základního zabezpečovacího samočinného opatření ještě více vzdálené, jež ono opomenutí obžalovaného nahraditi nemohly. Totéž platí o funkci manometru, jenž by vyžadoval neustálé, ani stěžovatelem jistě nepředpokládané kontroly zaměstnanců, měl-li by býti považován za dostatečné opatření k zajištění proti výbuchu za jakýchkoliv, zvláště pak náhle účinkujících okolností, jako jest přehřátí páry. Třebaže rozsudek v důvodech uvádí, že se obžalovaný P. ani o to nestaral, by Š. a A. konali svou povinnost, přišed osudného dne na místo činu teprve po výbuchu kotle, neodvozuje nijak z toho trestné opomenutí obžalovaného, jež podle výroku rozsudku shledáno jen v zá- vadách kotle, lze proto ponechatí stranou důvody zmateční stížnosti, dokazující, jak se obžalovaný mohl a směl spolehnouti na své zaměst- nance. Důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. jest tudíž uplatněn neprávem.

Není tu ani zmatku podle § 281 čís. 10 tr. ř., jímž zmateční stížnost napadá kvalifikaci podle § 337 tr. zák., jednak poukazem k tomu, že kotel o obsahu 25 l nelze počítati k parním kotlům v § 85 písm. c) tr. zák. zmíněným již se zřetelem k nařízení z 1. října 1875, čís. 130 ř. zák. o kotlech s obsahem do 80 l, u nichž se prý nežádá, ano jejich užívání není spojeno se zvláštním nebezpečím, ani manometr ani vodo- měř ani ostatní pomocná zařízení a smějí býti obsluhovány osobami neškolenými; jednak se z účinků, které měl výbuch kotle jinak (kromě usmrcení Josefa B-a , jenž se prý ze své neobezřetnosti, nemaje u kotle nic na práci, nad kotel nachýlil a tak své usmrcení horní, do výše kolmo

vyletěvší částí kotle sám zavínil) dovozuje, že takový kotel nepůsobí ničivě, což by se i zamítnutými důkazy o dřívějších explozích podobných kotlů bylo dokázalo. Zmateční stížnost má proto za to, že jde po případě o případ podle § 336 písm. c) tr. zák. Pro rozlišování mezi kotly malými a velkými pro kvalifikaci činu podle § 337 tr. zák. neskýtají platné předpisy základu. § 85 písm. c) tr. zák., na který ustanovení § 337 tr. zák. bez jakéhokoliv omezení odkazuje, mluví všeobecně o parních kotlech, nevytýkáje zvláštní nebezpečnost některých jejich druhů; § 1 nař. z 1. října 1875, čís. 130 ř. zák. pak za parní kotly podle tohoto nařízení označuje každou nádobu, která jest k tomu, by se v ní tekutiny proměňovaly v páru, pružnější než jest pružnost tlaku vzduchu atmosferického, což však jest stejné při parních kotlech s obsahem pod i přes 80 l. I když jsou povoleny jisté úlevy ve vystrojení kotlů s menším obsahem, nemá tato výjimka ze všeobecných pravidel na toto technické vystrojení se vztahujících bez výslovného ustanovení účinek na význam okolnosti, že přece jde o parní kotly, které proto vždy spadají pod cit. ustanovení trestního zákona, jež mezi parními kotly s větší a menší mírou nebezpečí nijak nerozeznávají. Ani znalcem připuštěná okolnost, že kotle pod 80 l obsahu nemusí býti obsluhovány zkoušeným topičem (§ 10 cit. nař. nečiní ani tu rozdílu) — nemůže odůvodniti rozlišování, jež ustanovení trestního zákona neznačí. Je-li, jak dovoděno, okolnost, že jde o opomenutí při parním kotli, o sobě objektivním důvodem přísnější kvalifikace podle § 337 tr. zák. a je-li příčinná souvislost dána i, když určitý výsledek nastal pro nahodilé okolnosti, za nichž byl čin spáchán, jeví se pro kvalifikaci činu podle § 337 tr. zák. bezvýznamnými poukazy zmateční stížnost na případné účinky, jež by výbuch měl bez nahodilé okolnosti, v jaké pozici se Josef B. nacházel při výbuchu. Že pak jeho případná neopatrnost nemůže vyvinuti obžalovaného z trestní zodpovědnosti za jeho opomenutí, bylo-li toto aspoň jednou z příčin trestného výsledku, na to správně poukázal ve smyslu stálé praxe soud nalézací, tím méně může míti vliv na kvalifikaci činu, podmíněnou jediné zjištěním nastalého výsledku. Případy v § 336 tr. zák. příkladmo vytčené uvádějí jen nejvýznačnější způsoby činů neb opomenutí, jimiž skutková podstata všeobecně formulovaného trestného činu podle § 335 tr. zák. dochází náplně; k tomu v případech § 337 tr. zák. přistupují další okolnosti tam uvedené, jež čin neb opomenutí, naplňující skutkovou podstatu trestného činu podle § 335 tr. zák., po případě podle § 336 tr. zák. blíže specialisovaného, kvalifikují v jeho trestnosti, takže podřazení jeho pod toto ustanovení i v případě § 336 písm. c) tr. zák. jest správné. Námitka, že obžalovaný nařizoval lidem, by se čas od času otevřením kohoutu přesvědčili i o tom, je-li v kotli ještě dosti vody, nemůže se zřetelem k důvodům shora již uvedeným obžalovaného vyvinuti. Výtka neúplnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř. v tom směru uplatněná jest tudíž bezdůvodna. Není však ani vnitřního rozporu rozsudku vytýkaného proto, že byla shledána jednak vina stěžovatelova v tom, že neohlásil kotel k revisi a neopatřil jej bezpečnostním ventilem, jednak vina spoluobžalovaného Š-y v tom, že nedbal

pozorné obsluhy kotle ve smyslu nařízení stěžovatelových. K výbuchu došlo i z té příčiny, že kotel nebyl vystrojen tak, jak jest předepsáno pro samočinné zabezpečení nebezpečí výbuchu, i proto, že v tom stavu, v němž skutečně byl proti předpisům, nebyl obsluhován způsobem, jenž by jej aspoň v tomto stavu před nebezpečím zajišťoval. Správně proto zjišťoval nalézací soud vinu obou osob na obojím opomenutí účastníků, jež vzájemně nevyklučuje nejen zavinění druhé osoby, ale ani zavinění v obojím směru, pokud bylo je lze zjistiti v jedné a téže osobě stěžovatelově. Jest proto bezdůvodně i v těchto směrech vytknut důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř.

Čís. 3907.

Právní poučení předsedovo, že ke zločinu vraždy stačí eventuální zlý úmysl, bez upozornění, že otázka ta je sporná, jest nesprávným ve smyslu § 344 čís. 8 tr. ř.

(Rozh. ze dne 2. července 1930, Zm II 99/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po neveřejném ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Opavě ze dne 14. února 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem vraždy podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák., zločinem zprznění podle § 128 tr. zák. a přečinem proti veřejnému pokoji a řádu podle § 306 tr. zák., zrušil výrok porotců, pokud jím bylo přisvědčeno k první hlavní otázce a k první otázce dodatkové, jakož i na tomto výroku spočívající část rozsudku porotního soudu, jíž byl obžalovaný uznán vinným zločinem vraždy podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák. spolu s výrokem o trestu a s výroky souvislémi jako zmatečné a věc přikázal do příštího porotního zasedání krajského soudu v Opavě, by byla v rozsahu zrušení znovu projednána a o ní rozhodnuto, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost byla shledána důvodnou, pokud vytýká zmatečnost podle § 344 čís. 8 tr. ř. Formální předpoklad pro uplatňování tohoto zmatku jest tu, neboť právní poučení, jež předseda dal porotcům, je protokolováno. Podle příslušného zápisu poučil předseda porotce mimo jiné i v ten smysl, že ke zločinu vraždy stačí eventuální zlý úmysl. Učinil tento výrok se vši určitostí a bez jakékoliv výhrady, ač otázka je (najmě v nauce) velmi sporná a v poslední době odpovídáno k ní s podrobným odůvodněním záporně (pro: Herbst I/59, Lammasch — Grundriss — 4 vydání str. 66; Lammasch — Rittler str. 212, Altmann — Jakob I/357, Milota, Učebnice 23/2, Finger 2. vydání II/27; — proti: Finger 1914 (3. vydání) II/19, Stooss 1913 (2. vydání) 260, Löffler Schuldformen 1907 str. 191). V praxi obírá se řečenou otázkou podrobněji jen rozhodnutí vídeňského zrušovacího soudu ze dne 17. května 1912,